

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Sahibi
Türkiye Diyanet Vakfı

Yönetim

İSAM, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi

İcadiye Bağlarbaşı caddesi 40 Üsküdar 34662 İstanbul

Tel : (0 216) 474 08 50 Faks : (0 216) 474 08 74 Elektronik posta : isam@isam.org.tr

Basım, Dağıtım ve Pazarlama

Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi

Serhat Mah. Alinteri Bulvarı 1256. Sokak 11 Yenimahalle / Ankara

Tel : (0 312) 354 91 31 (pbx) Faks : (0 312) 354 91 32 Elektronik posta : tdvyayin@diyanetvakfi.org.tr

© Bütün yayın hakları

Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.

Yazı ve fotoğraflar

kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

ISBN 978-975-389-454-8 (32. cilt)

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

İSLÂM

ANSİKLOPEDİSİ

CİLT 32

el-MÜNCİD - NESİH

İstanbul 2017

(İlk basım / İstanbul 2006)

Başkan

Prof. Dr. M. Âkif AYDIN

Yönetim Kurulu

Prof. Dr. İbrahim Kâfi DÖNMEZ

Prof. Dr. İsmail E. ERÜNSAL

Doç. Dr. Ahmet ÖZEL

Başkan Yardımcıları

Doç. Dr. Ahmet ÖZEL

Doç. Dr. Cengiz KALLEK

Genel Sekreter

Dr. M. Kâmil YAŞAROĞLU

İnceleme Kurulu

Prof. Dr. Bekir TOPALOĞLU (Başkan)
Doç. Dr. Ahmet ÖZEL (Başkan Yardımcısı)
Prof. Dr. Mustafa ÇAĞRICI
Doç. Dr. Cengiz KALLEK
Prof. Dr. Metin YURDAGÜR (Koordinatör)

Araştırmacılar Kurulu

Doç. Dr. Cengiz KALLEK (Başkan)
Prof. Dr. İsmail E. ERÜNSAL
Prof. Dr. Hayreddin KARAMAN
Doç. Dr. M. Sait ÖZERVERLI
Doç. Dr. Recep ŞENTÜRK
Dr. Salime Leyla GÜRKAN
Dr. Eyyüp Said KAYA

Araştırmacılar

Doç. Dr. Tahsin GÖRGÜN
Doç. Dr. Talip KÜÇÜKCAN
Doç. Dr. Şükrü ÖZEN
Doç. Dr. Mustafa SİNANOĞLU
Doç. Dr. İlyas ÜZÜM
Dr. Casim AVCI
Dr. Ertuğrul BOYNUKALIN
Dr. Mehmet BOYNUKALIN
Dr. Semih CEYHAN
Dr. İbrahim KALIN
Dr. Seyfi KENAN
Dr. Vildan SERDAROĞLU
Dr. Sedat ŞENSOY
Dr. Cengiz ŞİŞMAN
Dr. Nuri TINAZ
Dr. Aydın TOPALOĞLU
Dr. Ömer TÜRKER

TEKNİK REDAKSİYON
Prof.Dr. Ahmet TOPALOĞLU

Madde Tesbit ve İç Kontrol
Fuat GÜNEL
Kasım KIRBIYIK

İmlâ
Dr. İsa KAYAALP

Teknik Kontrol
Prof. Dr. Hasan AKSOY
Prof. Dr. A. Azmi BİLGİN

Bibliyografya
İsmail ÖZBİLGİN
Abdülkadir ŞENEL

YAYIN MÜDÜRLÜĞÜ
Ahmet YILMAZ (Müdür)

Sayfa Düzeni
Nedim GÜNEY

Tashih
Hüseyin Hilmi KURTULMUŞ
Mehmet GÜNYÜZLÜ
Osman SEVİM
Nedret TOPÇU

Resimleme
Enis KARAKAYA / M.A.
Ahmet AKMAN
Haluk KARGI / M.A.

Çizim
Oğuz KALLEK

SİPARİŞ ve TAKİP MÜDÜRLÜĞÜ
Sabahattin YENİCE (Müdür Yardımcısı)
Ş. Memduh GÜZELER
Levent AKÇALAR
Ahmet Ali TONYALI

Dizgi
Mustafa DURSUN
Süleyman ÖZEL
Yılmaz SAMANCI

BİLGİ İŞLEM
Ali Rıza SET
Coşkun YILDIRIMTÜRK

BASIM, DAĞITIM ve PAZARLAMA
Önder SANCAK (İşletme Müdürü)

TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi
Murat AYDEMİR (Malî ve İdarî İşler Müdürü)
M. Sait KARATAŞ (Ticaret ve Pazarlama Müdürü)
Selim GENÇTÜRK (Medya Müdürü)
Yalçın AKTAN (Basımevi Müdürü V.)

KÜTÜPHANE ve DOKÜMANTASYON
Prof.Dr. İsmail E. ERÜNSAL (Danışman)

KÜTÜPHANE ve DOKÜMANTASYON MÜDÜRLÜĞÜ
Fatih ÇARDAKLI (Müdür)
Recep YILMAZ (Müdür Yardımcısı)
M. Birol ÜLKER (Müdür Yardımcısı)

Teknik Hizmetler
Ali Yücel YÜRÜK
Ender BOZTÜRK
Sema DOĞAN
Hüseyin KARAER
Salih SANDAL
Ali SAVRAN
Çetin TÜYLÜ
Mehmet YILMAZ

Okuyucu Hizmetleri
Abdurrahman M. HACİSMAİLOĞLU
Suat ÇOBAN
Mehmet EĞİLMEZ
Eda YILMAZ

Satın Alma
Cemil Cahit CAN
Ekrem ARSLAN

Sürelî Yayınlar ve Mübâdele
Selahattin ÖZTÜRK
Ş. Bilal ÇAVUŞOĞLU
Abdurrahman KAYA
Fatma SABAH

Dokümantasyon
Cemal TOKSOY

Fotokopi
Şevki BAYKUŞ
İnayet BEBEK
Serkan KURU

Arşiv
Kenan YILDIZ

Cilt Atölyesi
Kasım KARŞIGİL
Hüseyin EKMEKÇİ

MUHASEBE
Atalay ALPTEKİ (Müdür Yardımcısı)
Mehmet ŞEVİK
Metin ALTINOK
Bilal SALMAN
Sema TEKİN
Köksal DAL

PERSONEL ve İDARİ İŞLER MÜDÜRLÜĞÜ
Yakup KAHRAMAN (Müdür)
Halit ÖZÇELİK (Müdür Yardımcısı)
Zuhâl AĞILKAYA
İbrahim AKMANOĞLU
Musa AKOL
Bayram GÜNEŞ
Mustafa KALAYCI

İLİM KURULLARI ÜYELERİ

Prof.Dr. Hasan AKSOY (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. İbrahim Kâfi DÖNMEZ (Fıkıh)	Prof.Dr. Hayreddin KARAMAN (Fıkıh)	Dr. Mehmet Ali SARI (Tefsir)
Prof.Dr. Ömer Faruk AKÜN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. İsmail DURMUŞ (Arap Dili ve Edebiyatı)	Doç.Dr. Ahmet KAVAS (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. Vildan SERDAROĞLU (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. Ali AKYILDIZ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Doç.Dr. Mehmet EFENDİOĞLU (Hadis)	Dr. Eyyüp Said KAYA (Fıkıh)	Prof.Dr. Muhittin SERİN (İslâm Sanatları / Hat)
Nurettin ALBAYRAK (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Feridun EMECEN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Mahmut KAYA (İlimler Tarihi, İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Doç.Dr. Mustafa SİNANOĞLU (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Dr. Tayyar ALTIKULAÇ (Tefsir)	Sargon ERDEM (İslâm Sanatları / Müteferrik)	Dr. İsa KAYAALP (Türk Dili ve Edebiyatı)	Abdülkadir ŞENEL (Hadis)
Doç.Dr. Mustafa ALTUNDAĞ (Tefsir)	Prof.Dr. Mehmet ERKAL (Fıkıh)	Dr. Seyfi KENAN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. Sedat ŞENSOY (Arap Dili ve Edebiyatı)
Doç. Dr. Muhammed ARUÇI (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Y.Doç.Dr. Muhammed EROĞLU (Tefsir)	Kasım KIRBIYIK (İlimler Tarihi)	Doç.Dr. Recep ŞENTÜRK (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Prof.Dr. Fahrettin ATAR (Fıkıh)	Prof.Dr. İsmail E. ERÜNSAL (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Ali KÖSE (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. Cengiz ŞİŞMAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)
Dr. Casim AVCI (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Semavi EYİCE (İslâm Sanatları / Mimari)	Rıza KURTULUŞ (Fars Dili ve Edebiyatı)	Dr. Cengiz TOMAR (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)
Doç.Dr. Bilal AYBAKAN (Fıkıh)	Prof.Dr. Mustafa FAYDA (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Günay KUT (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Ahmet TOPALOĞLU (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. M. Âkif AYDIN (Fıkıh)	Doç.Dr. İhsan FAZLIOĞLU (İlimler Tarihi)	Prof. Dr. İlhan KUTLUER (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. Aydın TOPALOĞLU (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Prof.Dr. Halis AYHAN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. Hilal GÖRGÜN (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Cevdet KÜÇÜK (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Bekir TOPALOĞLU (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Beşir AYVAZOĞLU (Türk Dili ve Edebiyatı)	Doç.Dr. Tahsin GÖRGÜN (Fıkıh, İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Y.Doç.Dr. Mustafa Sabri KÜÇÜKAŞCI (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Doç.Dr. Tevfik Rüştü TOPUZOĞLU (Arap Dili ve Edebiyatı)
Dr. Nihat AZAMAT (Tasavvuf)	Prof.Dr. Şinasi GÜNDÜZ (Dinler Tarihi)	Doç.Dr. Talip KÜÇÜKCAN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. Metin TUNCEL (İslâm Ülkeleri Coğrafyası)
Prof.Dr. Ali BARDAKOĞLU (Fıkıh)	Fuat GÜNEL (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. M. Orhan OKAY (Türk Dili ve Edebiyatı)	Y.Doç.Dr. Zülfikar TÜCCAR (Arap Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. Kemal BEYDİLLİ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. Salime Leyla GÜRKAN (Dinler Tarihi)	Doç.Dr. Reşat ÖNGÖREN (Tasavvuf)	Y.Doç.Dr. İsmail TÜRKÖĞLU (Türk Tarihi ve Medeniyeti)
Doç.Dr. Mustafa L. BİLGE (İslâm Ülkeleri Coğrafyası)	Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Mustafa ÖZ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Prof.Dr. Abdullah UÇMAN (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. A. Azmi BİLGİN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Ömer Faruk HARMAN (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. Abdülkerim ÖZAYDIN (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Süleyman ULUDAĞ (Tasavvuf)
Doç.Dr. Abdülhamit BİRİŞİK (Tefsir)	Doç.Dr. İbrahim HATİBOĞLU (Hadis)	Prof.Dr. Abdülkadir ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Mustafa UZUN (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. İdris BOSTAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Ekmeleddin İHSANOĞLU (İlimler Tarihi)	Prof.Dr. Azmi ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti, İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Doç.Dr. İlyas ÜZÜM (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Prof.Dr. Nebi BOZKURT (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Mehmet İPŞİRLİ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Y.Doç.Dr. Nuri ÖZCAN (İslâm Sanatları / Müsiki)	Dr. M. Kâmil YAŞAROĞLU (Fıkıh)
Prof.Dr. Şit Tufan BUZPINAR (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. Âlim KAHRAMAN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Doç. Dr. Tahsin ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Yusuf Şevki YAVUZ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Prof.Dr. Mustafa ÇAÇRICI (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. İbrahim KALIN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Doç.Dr. Ahmet ÖZEL (Fıkıh)	Prof. Dr. Muhammet YELTEN (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. İlyas ÇELEBİ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Doç.Dr. Cengiz KALLEK (Fıkıh)	Doç.Dr. Şükri ÖZEN (Fıkıh)	Prof.Dr. M. Saim YEPREM (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Y.Doç.Dr. Ahmet Vefa ÇOBANOĞLU (İslâm Sanatları / Mimari)	Prof.Dr. M. Yaşar KANDEMİR (Hadis)	Doç.Dr. M. Sait ÖZERVARLI (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Prof.Dr. İsmail YİĞİT (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)
Y.Doç.Dr. Kürşat DEMİRCİ (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. Mustafa KARA (Tasavvuf)	Prof.Dr. İskender PALA (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Metin YURDAGÜR (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
	Enis KARAKAYA (M.A.) (İslâm Sanatları / Mimari)		Prof.Dr. Ahmet YÜCEL (Hadis)